

TYSK KAKERLAK

Kakerlakker er ret primitive insekter, som er nært beslægtede med græshopper og fårekylinger. Langt de fleste arter hører hjemme i varmere egne. De kakerlakarter, som kan være til gene her i landet, er således alle indførte og afhængige af opvarmede lokaler. Kakerlakker er ovale og fladtrykte, og de har kraftige løbeben. Af vore huskakerlakker er den tyske (*Blattella germanica*) langt den almindeligste. Den bliver ca. 12 mm lang og har veludviklede dækvinger, som dækker hele bagkroppen. Den er gulbrun med to mørke striber på brystskjoldet. Under dækvingerne har kakerlakkerne flyvevinger, som de dog meget sjældent benytter sig af.

Foto: SSL

Tysk kakerlakhun
med ægkapslen stikkende ud af kønsåbningen

Biologi og skade

Efter parringen lægger hunnen sine æg i særlige ægkapsler. De brune ægkapsler er inddelt i 30-40 små

rum, der hver indeholder et æg. Hos de fleste kakerlakker smides ægkapslen efter æglægningen, men hos den tyske kakerlak går hunnen rundt med kapslen stikkende ud af kønsåbningen, lige indtil de små vingeløse unger er klar til at myldre ud.

Foto: SSL

Tysk kakerlak
voksen og vingeløse nymfer

Udviklingen til voksen kakerlak sker gennem 6-7 nymfestadier. Nymferne er vingeløse og forholdsvis bredere og mere mørktfarvede end de voksne insekter. Ved 30°C tager udviklingen ca. to måneder, mens nymfen ved 21°C er omkring et halvt år om at blive voksen.

Kakerlakker er praktisk talt altædende. De er aktive om natten og sidder, når det er lyst, gemt i revner og sprækker. De findes især i nærheden af ovne, varmerør, køleskabsmotorer osv., hvor der er varmt, gerne mellem 25 og 30°C. Adgang til vand er også vigtigt for dem. Kakerlakker er selskabelige dyr, og med ekskrementerne udskilles et stof, der virker tiltrækkende på andre kakerlakker. Parringsadfærden styres også af duftsignaler. Sådanne tiltrækkende duftstoffer, feromoner, anvendes i nogle kakerlakfælder.

Normalt er den reelle skade, kakerlakkerne forvolder, ret ringe. Med deres levevis kan de sprede smitte, men det spiller herhjemme meget sjældent nogen rolle. De kan forårsage allergi, der giver sig udslag i astma eller hudirritation (kløe på hænderne). De kan

ødelægge en del fødevarer, dels ved at småspise af dem, og især ved at grise dem til med ekskrementer og ved den ubehagelige lugt, de afgiver. Af virkelig økonomisk betydning bliver de hos fødevarerproducenter og i restaurationskøkkener.

Bekæmpelse

Et væsentligt aspekt i bekæmpelsen af kakerlakker er at gøre livsbetingelserne så dårlige for dem som muligt. Kakerlakker har behov for vand, for megen varme, for vegetabilsk føde og for revner og mindre hulrum til at gemme sig i. Man skal derfor fjerne kakerlakkernes muligheder for at få dækket et eller flere af disse behov. Hvad angår skjulesteder skal man specielt være opmærksom på, at der nemt dannes små mørke hulrum med god varme bag elektriske apparater, der stilles tæt op ad vægge. Da det er vanskeligt at gøre rent sådanne steder, vil kakerlakkerne meget ofte have fri adgang til madrester. Sådanne apparater bør derfor stå med en sådan afstand fra væggen, at ordentlig rengøring er mulig.

Konstaterer man kakerlakker i en større ejendom, vil det være fornuftigt at foretage en samlet bekæmpelse, idet kakerlakker meget nemt kan vandre fra lejlighed til lejlighed langs rør og lignende. Det betyder, at bekæmpes der kun i én lejlighed, så flytter man blot problemet videre til naboen, (hvorfra det så iøvrigt kan vende tilbage til én selv igen). Efter lejeloven, der skal sørge for bekæmpelsen, men en lejer kan komme til at dække omkostningerne, hvis han er årsag til, at kakerlakkerne er kommet ind i ejendommen.

Før man går i gang med at bekæmpe kakerlakker, er det praktisk at finde dyrenes gemmesteder, så behandlingen kan blive så effektiv og koncentreret som muligt. Ofte kan man se, hvor dyrene myldrer i skjul, hvis man pludselig tænder lyset i et mørkt lokale. Man kan også se efter brune rande af kakerlakekskrementer ved rørgennemføringer og lignende. Til registrering af kakerlakkernes aktivitet og gemmesteder kan det mange gange være en fordel at anvende klisterfælder.

Til kemisk bekæmpelse af kakerlakker findes en række forskellige godkendte bekæmpelsesmidler. De bruges som giftbælter, som man prøver at tvinge kakerlakkerne til at gå over for at komme til vand eller mad. Man skal således sprøjte spærrebælter, hvor kakerlakkerne færdes hyppigt, f.eks. på rør, på paneler, ved rørgennemføringer m.v. I den forbindelse skal man være opmærksom på, at kakerlakker er gode til at undgå insektgiften ved at finde steder, hvor spærrebæltet helt mangler eller er meget tyndt påført.

De sprøjtamidler, der anvendes skal være godkendt til bekæmpelse af kakerlakker eller krybende og kravlende insekter.

Midlerne er meget anvendelige og nemme at påføre. Man skal dog være opmærksom på, at dårlig og sjusket brug af sprøjtamidler kan medvirke til, at der udvikles en modstandskraft hos kakerlakkerne. Det er derfor meget vigtigt at følge etikettens brugsanvisning. Er kakerlakker et stadigt tilbagevendende problem, kan det anbefales, at man skifter mellem forskellige typer insektgifte. Gør man det, kan man forsinke en udvikling af modstandskraft.

Professionelle skadedyrsbekæmpere anvender i mange tilfælde en pasta eller gel til bekæmpelse af kakerlakker. De indeholder en lokkemad og gift, således at kakerlakkerne dør, når de har spist en vis mængde. Fordelen ved disse midler er, at de kan anvendes i områder, hvor det ikke er hensigtsmæssigt at sprøjte, og at de udlægges i meget små mængder. Pasta og geler kan være meget effektive, hvis de doseres korrekt og udlægges på de steder, hvor kakerlakkerne færdes mest.